

จริยธรรมวิชาชีพ

การแข่งขันสูงสำหรับการดำรงชีวิตในยุควัตถุนิยม ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพต่างดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดและคุณภาพชีวิตที่ดี ท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจที่ไม่ค่อยเหมาะสมกับค่าจ้างและรายได้ ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพอาจขาดจริยธรรมและคุณธรรมบ้างเนื่องจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคม และนับวันปัญหาจรรยาบรรณวิชาชีพจะถูกกล่าวถึงมากขึ้นตามลำดับ แม้จรรยาบรรณวิชาชีพมักจะไม่มีการกำหนดโทษเป็นเพียงการกระตุ้นเตือนจิตสำนึกในการประกอบวิชาชีพอย่างมีคุณธรรมเท่านั้น

มีบางวิชาชีพที่กำหนดโทษผู้ละเมิดจรรยาบรรณไว้ เช่น ครู อาจารย์ ผู้ขอตำแหน่งทางวิชาการ และนายควม เป็นต้น แต่ยังมีปรากฏมีเรื่องเสื่อมเสียเผยแพร่ทางสื่อมวลชนอยู่เนืองๆ

เชื่อว่าทุกสถาบันการศึกษาประสงค์จะผลิตบัณฑิตที่มีทั้งความรู้และคุณธรรม แต่เมื่อบัณฑิตเหล่านั้นออกไปทำงานส่วนใหญ่มักถูกกลืนไปในสังคมที่ขาดคุณธรรมแทบทุกวงการ

บ่อยครั้งที่ได้ยินคำว่า “เก่งแต่โกง” หรือ “ความรู้ไม่ได้คู่คุณธรรม” กลุ่มผู้ทรงคุณธรรมต่างพยายามรณรงค์ให้เด็กและเยาวชนโตไปไม่โกง แต่ความพยายามเหล่านี้ค่อนข้างได้ผลน้อย เนื่องจากผู้ประกอบการวิชาชีพส่วนมากยังยึดถือคติในการเอาตัวรอดเป็นยอดดีและน้ำขึ้นให้รีบตัก เมื่อเด็กและเยาวชนเหล่านั้นเข้าสู่ตลาดแรงงาน สิ่งที่ถูกสอนมาก็มีกลิ่นหอม ดังนั้นบริบทของสังคมไทยจึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งของจริยธรรมวิชาชีพ

รัฐบาลที่มาจากรัฐประหารทั้งปัจจุบันและอดีตเมื่อครั้งปี พ.ศ. 2549 ต่างก็มีนโยบายส่งเสริมและรณรงค์เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม เมื่อเวลาผ่านไปก็คล้ายจะเสียของการปฏิรูปด้านวัฒนธรรมต้องใช้เวลาานมากกว่าจะเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดของคนในยุคนั้นๆ ได้

การประกอบสัมมาอาชีพ คือการทำมาหากินอย่างมีจริยธรรมและศีลธรรม ทั้งๆ ที่รู้ แต่คนจำนวนไม่น้อยก็ยังเลือกที่จะทำมาหากินในทางทุจริตคอร์รัปชัน คนมีเงินมากมายไม่จำเป็นต้องเป็นคนดีเสมอไป ทำนองเดียวกันคนมียศถาบรรดาศักดิ์สูงอาจไม่ใช่คนดีก็ได้ บางคนมีศักดิ์สูงในสังคม ถ้ารู้จักลิเกฯ แล้วจะหนาว

เอกชนบางสาขาวิชาชีพ เช่น วิศวกรหรือสถาปนิก ที่ประกอบวิชาชีพอย่างไร้จริยธรรม อาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ ตัวอย่างเช่น วิศวกรหรือสถาปนิกที่ร่วมมือกับผู้ประกอบการกระทำผิดกฎหมายโรงงาน อาจได้รับโทษถึงเพิกถอนใบประกอบวิชาชีพ เป็นต้น แต่ไม่ทราบว่าจะเคยมีวิศวกรหรือสถาปนิกคนใดเคยได้รับโทษตามกฎหมายโรงงานหรือไม่ เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายในบ้านเมืองเราค่อนข้างมีประสิทธิภาพต่ำมาก

เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม เป็นเรื่องพัฒนาที่ยิ่ง หลวงพ่อบางท่านเกือบจะหมดกำลังใจแล้วสอนมานานหลายพรรษาหรือเกือบตลอดชีวิต แต่ปรากฏว่าศีลและคุณธรรมของคนในสังคมไทยกลับต่ำลงเรื่อยๆ ยิ่งพัฒนาสังคม ปรากฏว่า สังคมยิ่งเลวลง เป็นเรื่องที่หนักใจสำหรับการแข่งขันในยุคโลกไร้พรมแดนผู้มีอำนาจในบ้านเมืองเราน่าจะเอาจริงอย่างรัฐบาลจีน และรัฐบาลเกาหลีเหนือ คิดว่าน่าจะได้ผลดีกว่าการพยายามรณรงค์อย่างที่ผ่านมา

รศ.ดร.บุญจง ขาวสิทธิวงษ์

เอกสารอ้างอิง

1. วิกีพีเดีย. 2558. ทศพิธราชธรรม. ค้นจาก <http://th.wikipedia.org> เมื่อ 2 มกราคม 2558.
2. หอจดหมายเหตุอัครมณฑลกรุงเทพฯ. 2558. วัฒนธรรมการเมืองการปกครอง. ค้นจาก <http://haab.catholic.or.th> เมื่อ 2 มกราคม 2558.
3. สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2546. พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. ค้นจาก <http://kodmhai.com> เมื่อ 2 มกราคม 2558.
4. คลังสมอง วปอ. เพื่อสังคม. 2557. ธรรมนูญของไทย. ข่าวคลังสมอง วปอ. เพื่อสังคม 7 (86). หน้า 3.